

Gdzie prowadzi dalsza część wędrówki?
Wróć na drogę i skręć w lewo - bez ziewania.
Idź drogą polną w dół. Miń siłosi i kapliczkę maryjną lewym bokiem,
w prawo skręć i do głównej drogi równym krokiem.

W okolicy pamięć o ofiarach wojny trwa bez ustanku,
o tym mówi wysoki kamień obok przystanku.
Na jego górze maltański krzyż, jak na grobach wielu,
już takie na cmentarzach dziś widziałeś, przyjacielu.

Litery w linijki ułożone znajdują się w kole,
podwójną liczbę tych wersów wpisz w wolne pole.
Policzone? To jeszcze weź sobie stąd wyraz trzeci -
           niech szybko do kraterki leci.

Skręć w prawo i kilometr drogi odmierzaj,
w stronę budynku z książkami chodnikiem zmierzaj.
Przed wejściem na dwóch nogach zielona tablica,
na zwiedzanie rowerem poleca się okolica.

Wiemy, że w czytaniu jesteś bardzo wytrwały,
sprawdź, w ramach jakiej operacji walki się tu odbywały.
        -limanowska - zwie się właśnie tak,
o niej też mówi wojennych cmentarzy szlak.

To już było na dziś ostatnie zadanie,
teraz czeka Cię literka układanie.

Udało się? Skarbu pilnuje Florian, ten święty,
jego lewa ręka pokazuje, skąd ma być on wzięty.

klódkę złamie bez żadnego zgrzytu,
a pieczęć w środku wywoła wiele zachwytu.
Wpisz swój nick oraz datę do księgi questowej
i ruszaj, nie zatrzymuj się w tej podróży wyjątkowej.

W okolicy niesłychanie dużo jest terenowych gier,
pokaż Ci ciekawe ulice, ścieżki, a nawet skwer.
Nie zapomnij, by do ukończonych dodać quest,
w jego opisie zawarta dokładna instrukcja jest.

miejsce na pieczęć

Tematyka

Podczas wyprawy zobaczysz cmentarze z czasów I wojny światowej oraz dowiesz się,
dlaczego w tym rejonie można spotkać ich tak dużą ilość.

Początek gry

Wyprawa rozpoczyna się na parkingu obok Publicznej Szkoły Podstawowej
w Łąckiej Dolnej 136. (woj. małopolskie).

UWAGA

Quest prowadzi przez zarośnięte tereny, miejscami błotniste i nieubogie
w pokrzywy - dobre buty i długie spodnie są wskazane

Na czym to polega?

- 1 Pobierz bezpłatną aplikację Questy - Wyprawy Odkrywców na swój telefon
i utwórz konto gracza.
- 2 Trasę gry można przejść z kartą questu lub aplikacją mobilną Questy -
Wyprawy Odkrywców.
- 3 Twoim zadaniem jest uważne czytanie wskazówek i rozwiązywanie zagadek. Zebrane
na trasie litery i cyfry będą niezbędne do odkrycia hasła końcowego i otrzymania
questowego skarbu. Pieczęć odbij na karcie wyprawy lub w Paszporcie Odkrywców,
a w Księdze Questu potwierdź swoje przejście, wpisując datę i nick/nazwę
użytkownika z systemu www.QUESTY.org.pl.

Jak dodać quest do ukończonych?

- 1 Jeśli quest rozwiązałeś/zrobiłaś z wydrukowaną kartą wyprawy, dodaj go do grona
ukończonych w aplikacji Questy - Wyprawy Odkrywców lub na stronie
www.QUESTY.org.pl w zakładce Moje Konto, wybierając tytuł questu i hasło końcowe:
jeden wyraz i kod czterocyfrowy (oddzielone spacją).
- 2 Jeśli ukończyłaś/rozwiazałeś quest z aplikacji Questy - Wyprawy Odkrywców, jego pieczęć
automatycznie pojawi się na Twoim koncie.

Opiekun questu

OSP Łącka Dolna

Lokalny koordynator questów

Biurowisko LGD "Dolina Raby"
Chrostowa 1B, 32-742 Sobolów
tel/fax 14 685 44 44 biuro@dolinaraby.pl

Tekst i opracowanie questu

Małgorzata Wojtusiak, Krzysztof Szustka - krajowy koordynator programu
Questy - Wyprawy Odkrywców, info@questy.org.pl, tel. 512 312 215

Więcej informacji znajduje się na największym
w Polsce portalu z questami
www.QUESTY.org.pl

Pobierz aplikację

Quest dostępny również w bezpłatnej aplikacji mobilnej Questy - Wyprawy Odkrywców na smartfony

Działanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań
w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie, Instytucja
Zarządzająca PROW 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Opracowanie i wydruk questu zrealizowane przez LGD „Dolina Raby” w ramach projektu współpracy pn. „Sieć
edukacyjnych gier terenowych i szlaków geocachingowych”

Quest

Szlakiem cmentarzy z I wojny światowej w Łąckiej Dolnej

120 min

**GRA
TERENOWA**

6,2 km
(+0,7 km powrót)

Start

Tematem wyprawy będą dziś stare cmentarze, dokładnie te z I wojny światowej quest Ci pokaże. Łąka Dolna zaprasza na chwilę refleksji, skorzystaj zatem z tej historycznej lekcji.

Na cmentarzach zobaczysz zbiorowe mogiły żołnierzy, pamiętaj, że tym miejscom szacunek się należy. Spoczywają tu polegli Austriacy, Czesi czy Słowacy są też Niemcy, Rosjanie, Włosi, Żydzi i oczywiście Polacy.

Przyjrzyj się cmentarzom, zobaczysz, jakie są wyjątkowe, artyści wykonywali na nich nagrobki nietuzinkowe. Szlakiem cmentarzy z I wojny światowej wyprawa prowadzi, dlaczego on tu jest, gra terenowa odpowiedź Ci zdradzi.

Z parkingu obok tutejszej szkoły rusz, by zobaczyć pierwszy cmentarz nadeszła pora już. Zostaw budynek przy prawym ramieniu, gdzie skręcić, posłuchaj teraz w skupieniu.

Po 250 metrach w lewo idź za „ustęp pierwszeństwa” znakiem, będziesz też podążał czerwonym rowerowym szlakiem. Droga dość długa Cię czeka, obok domów i między polami, podczas niej nacieszysz oczy ładnymi widokami.

Pod górę i w prawo za drogą, przy drugim znaku roweru, nie poddawaj się, to próba Twego charakteru. Twym kierunkowskazem będzie przy drodze myśliwska ambona, stoi przy lasku, w tym miejscu w prawo niech noga skręt wykona.

Odlicz 200 dużych kroków, przed następną kępą drzew w lewo skreć, ścieżką przez pole 150 m do cmentarza za brzozami śmiało pędź. Jego ogrodzenie to kamienne słupy płotem połączone, w środku nagrobki w jeden ciąg ułożone.

Zerknij na tablicę i sprawdź, ile ich się tu znajduje, powtórzona cyferka niech do kratki wskakuje. Głównym elementem tego cmentarza jest , pomnikowa, z krzyżem, przed nią półka wykonana.

Policz, że masz na nim ażurowe lacińskie krzyże | || , do tego najbardziej z prawej strony prowadzi droga Twa. to pierwsze na tablicy na cokole krzyża słowo, ale innym nagrobkom przyjrzyj się też szczegółowo.

Franz Stark ten cmentarz dokładnie zaprojektował, tym samym pamięć o poległych w wojnie zachował. Opuść teren cmentarza i wróć do polnej drogi, skreć w lewo, niech do kolejnego tymczasem niosą Cię nogi.

Małopolska i Podkarpacie to w wojnie kluczowe tereny, na nich rozegrały się ważne starcia wschodniej areny. W latach 1914-1915 z wrogiem tu walczone zażarcie, pod Gorlicami miało miejsce przełomowe starcie.

Wtedy Austro-Węgrzy i Niemcy pokonali wroga, ten fakt też upamiętnia wytyczona tu droga. Stąd nie bez powodu dziś tu podejmujemy takie wątki, bo w różnych miejscach trafisz na wojenne pamiątki.

Tuż za pierwszymi drzewami w lewo ścieżką – tu cmentarz następną, trafisz idąc skrajem pola, choć też nie jest tak łatwo dostępny. Temu numer trzysta sześć na szlaku nadano, i nieco podobnie jak poprzedni wykonano.

Też masz ścianę z krzyżem i półką oraz nagrobki w rzędzie, spójrz, że na nich umieszczono krzyże maltańskie wszędzie. Są także dwa granitowe obeliski z wykutymi inskrypcjami, zapoznaj się na tablicy z ich tłumaczeniami.

Znasz język niemiecki? Możesz sprawdzić brzmienie w oryginale, zwróć też przy okazji uwagę na inne grobów detale. Czytaj na tablicy, że między stelami nagrobek dodatkowy jest – poświęcony Ludwigowi   – zdaleś z czytania test.

Cmentarz zaprojektowany jest przez Starka na prostokątą planie, powierzchnię 450 m² miał tu on na zagospodarowanie. Zerknij na dół tablicy, tam opisane są cmentarze pozostałe, jedno z nich większe, drugie całkiem małe.

Policz, w jakiej znajdują się tutaj ilości, ale w kratce niech ich liczba o dwa mniejsza zagości. Niektóre z nich mogą wydać Ci się zaniedbane, ale uwierz, że na pewno nie są zapomniane.

Nim na kolejnym cmentarzu na żywo dotkniesz historii, posłuchaj jeszcze o wydarzeniach w teorii. Przez teren Galicji Zachodniej przesuwiał się front – to już wiesz, i że bitwa pod Gorlicami Galicję uwolniła – to też.

Twierdza Przemyśl w pierwszym oblężeniu Rosjan się obroniła i już na początku października 1914 r. ich szturmę poskromiła. W okolicy Krakowa została powstrzymana druga ofensywa, w historii „walcem parowym” się ona nazywa.

Przez całą zimę 1914/15 roku i wiosnę 1915 roku, działania na linii Karpat toczyły się na każdym kroku. W wyniku tych walk poległy setki tysięcy żołnierzy, większość z nich na tych cmentarzach leży.

Podejdź do cmentarza obok, dziś już trzeciego, groby skryte są tu w cieniu drzewa rozłożystego. Niech one wszystkie będą policzone, a wyliczenia do kolejnej kratki wrzucone.

Masz problem z rachowaniem w terenie? Na tablicę obok furtki skieruj swoje spojrzenie. 57 żołnierzy niemieckiej armii ta ziemia przykryła, a ludzkość na tym cmentarzu pamięć o nich utrwaliła.

Nagrobki ozdobiono betonowymi stelami, ale czytaj, że wszystkie są z żeliwnymi . Pomnik w formie wysokiego krzyża tu dominuje, między słupami betonowa ława się znajduje.

